

Nařízení proti odlesňování

Belgický zahraniční host Anton van den Brink, zástupce generálního tajemníka FEFAC, na konferenci Spolku pro komodity a krmiva konané loni, přednesl výzvy s procesováním a s realizací nařízení EU o odlesňování (EUDR – EU Deforestation Regulation) a využití pokynů organizace FEFAC pro nákup sóji.

Nové nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115 tzv. „nařízení proti odlesňování a degradaci půd, nahrazuje nařízení o dřevě 995/2010 (EUTR). Vychází z deset let fungujícího nařízení o dřevu, ale v mnoha ohledech se liší. Zásadní je také zvýšený rozsah počtu sledovaných komodit. Jde o kávu, kakao, skot, kaučuk, sóju, produkty z palmy olejně a širší spektrum dřevařských výrobků. K odlesňování a znehodnocování lesů dochází znepokojivým tempem. Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) odhaduje, že v letech 1990 až 2020 na celém světě ubylo 420 milionů hektarů lesa, což

znamená přibližně 10 % lesů zbývajících na světě a plochu větší než Evropská unie. Odlesňování a znehodnocování lesů jsou pak důležitými faktory globálního oteplování a úbytku biologické rozmanitosti. V úvodu přednášející zmínil, že EUDR znamená zákaz uvádět na trh nevhovující výrobky, ale nejdříve se o usnadnění uvádění vyhovujících výrobků na trh. Kromě toho, že s produkty nesmí docházet k odlesňování, výrobky musí být také vyrobeny v souladu s příslušnou legislativou země výroby. Norma nemá žádné spojení se stávajícími modely spotřebitelského řetězce pro udržitelný obchod s komoditami.

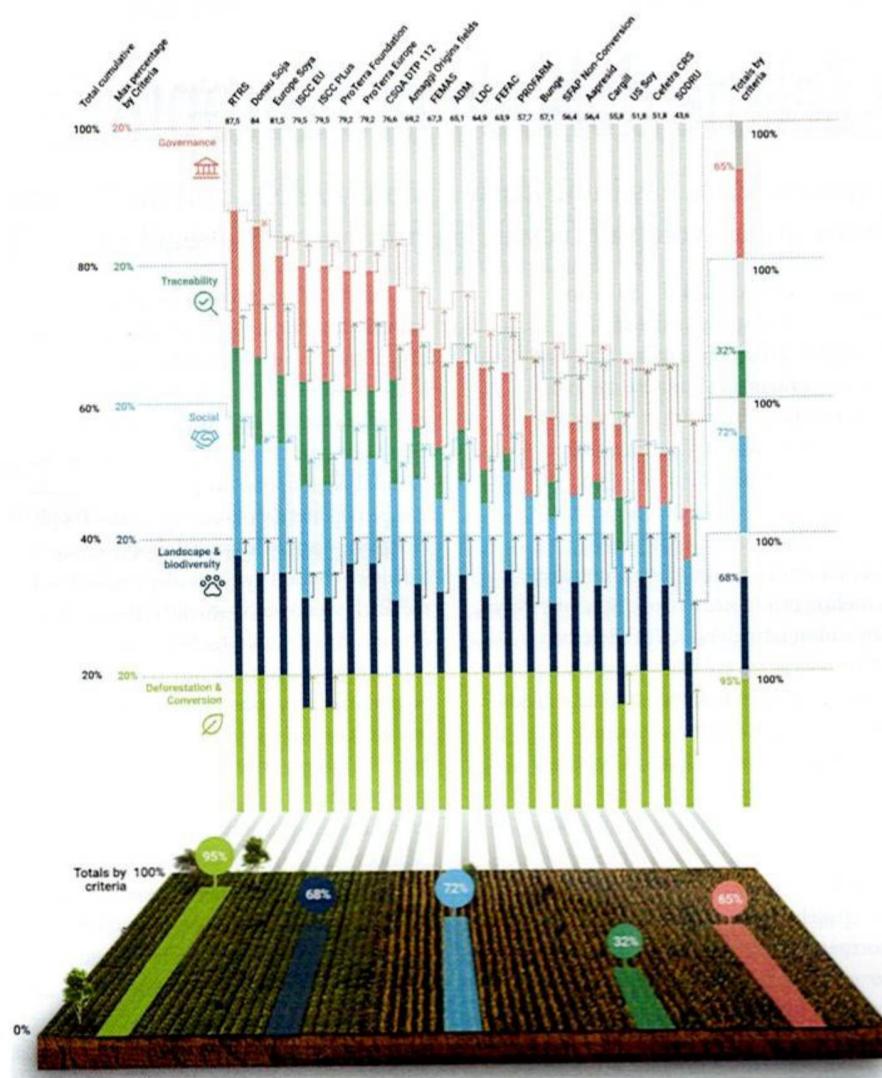

Anton van den Brink, zástupce generálního tajemníka FEFAC v Praze na konferenci SKK

Klíčové dopady na výrobu krmných směsí jsou nepřímé povahy – omezený přístup k sóji na globálních trzích. Návrh komise k politické dohodě trval o něco déle než jeden rok, což je blesková rychlosť v rozhodovacím procesu EU.

EUDR a výrobci krmných směsí

- Právní norma EUDR se týká: Výrobců krmných směsí, kteří přímo dovážejí

Celkové výsledky benchmarkingu – autoři Pavel Boev, Jan Willem van Gelder

produkty ze sóji/palmového oleje a stávají se prvními subjekty na trhu EU (článek 4 – povinnosti provozovatele). Společnost FEDIOL vydala „Dokument o nejlepších postupech odlesňování.“ V rozsahu EUDR jsou dále: Výrobci krmných směsí zpřístupňující sójový šrot chovatelům hospodářských zvířat pro domácí míchání (článek 5 – povinnosti obchodníka). Podmínkou předložení DDS, povinnost ověřit systém due diligence dodavatele, odpovědnost v případě nedodržení. Představenstvo FEFAC požádalo odborné doporučení. Není jasné, zda bude v rozsahu EUDR a zda se bude právně vymáhat: krmivo pro hospodářská zvířata obsahující produkty ze sójových bobů/palmového oleje (39. bod odůvodnění). Připravuje se návrh doporučení FEFAC pro informace o sledovatelnosti EUDR pro krmivo pro hospodářská zvířata obsahující sóju a/nebo palmové produkty (označení krmiva).

- Mimo oblast působnosti EUDR je: uvádění krmných směsí na trh (není v příloze I), i když obsahují sójovou moučku/produkty z palmového oleje. „FEFAC zahájí pracovní skupinu, aby prozkoumala, kde může FEFAC pomoci členským asociacím s tvorbou pokynů,“ informoval Anton van den Brink.

Klíčové obavy a nejistoty

Nejistot je podle přednášejícího hned několik:

- Praktická implementace s ohledem na logistickou složitost, a to i v zemích, kde se ne-předpokládá, že by shoda byla problémem.
- Nedostatek času na přechod – 30. prosince 2024.
- EU platí za paralelní/dekomodizovaný (sójový) dodavatelský řetězec bez skutečných dopadů na prevenci odlesňování.
- Připravenost produkce sóji v EU/další nízkorizikové výrobní oblasti.
- Tlak mezi upstreamem, který si přeje omezit, a downstream, který si přeje maximalizovat sdílení informací EUDR/DCF.

- Potenciál pro systémy certifikace a ověřování, které pomohou splnit požadavky.

FEFAC Soy Sourcing Guidelines 2023

V druhé části vystoupení Anton van den Brink představil Soy Sourcing Guidelines 2023, od FEFAC (Evropského sdružení výrobců krmiv), neboli pokyny pro získávání sóji. „Jde o program benchmarkingu neboli soubor kritérií pro nastavení úrovne srovnání pro hodnocení výkonu. Nejdří se tedy o nový standard,“ vysvětlil přednášející. Úkolem je usnadnit transparentnost a důvěru v trhu se zodpovědnou sójou pomocí velkého množství nabízených programů s různým geografickým původem, které slouží běžnému trhu. Schémata (programy) dobrovolně žádají o srovnávání svých ustanovení s kritérii pokynů FEFAC Soy Sourcing Guidelines 2023. Pokud projdou, zobrazí se v nástroji FEFAC Soy Sourcing Guidelines Benchmarking Tool na mapě standardů ITC. Srovnávací testy provádí ITC (International Trade Centre), které působí jako facilitátor. Je třeba nahrát každé schéma do databáze map standardů ITC. Jde tedy o společné úsilí při „standardizaci“ kritérií/ukazatelů v systémech certifikace sóji.

Kritérium „sója bez konverze“ je základem v SSG 2023. Sója vypěstovaná bez jakékoli přeměny přírodních ekosystémů. Systém je podporován kvalifikačním mechanismem, který vyžaduje informace z certifikačních schémat o čtyřech složkách:

- Rozhodné datum (měsíc/rok)
- Model dodavatelského řetězce (různé úrovně sledovatelnosti)
- Ustanovení o ochraně přírodního ekosystému (několik způsobů, jak se kvalifikovat)
- Úroveň jistoty (co nejvíce úmerná riziku)

Každoročně se ověřuje plocha pomocí satelitního sledování s minimálním rozlišením 30 x 30 m.

Anton van den Brink prezentoval graf, kde jsou zobrazeny celkové výsledky benchmarkingu. Autoři Pavel Boev, Jan Willem van Gelder vydali příručku s názvem: Setting a New Bar for Deforestation and Conversion-free Soy in Europe, Independent benchmark of soy standards on essential sustainability requirements. Pdf je volně ke stažení.

Podle přednášky
Lukáš Prýmas